

*Załącznik do Uchwały Nr XLI/309/2018
Rady Miejskiej w Chojnie
z dnia 22 lutego 2018 r.*

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI RURKA na lata 2016 - 2022

Chojna, 2016

I. Charakterystyka sołectwa Narost na tle gminy Chojna.

1.1 Dane administracyjne.

Gmina zajmuje powierzchnię 332 km²), co czyni z niej największą obszarowo gminę powiatu i jedną z większych w województwie. Gminę zamieszkuje 13.689 osób (31.12.2015r.),

w Sołectwie Rurka 164osób z czego w miejscowości **Rurka 158** osób, Przyciesie 6 osób.

Gmina ma charakter rolniczy: 49,6 % (1630,4 km²) powierzchni gminy zajmują użytki rolne, 39,9% (132,9 km²) lasy i zadrzewienia, 5,0 % (166,1 km²) tereny zabudowane, a 2,46% (81,7 km²) – wody powierzchniowe. Przez teren gminy bieżą dwie drogi krajowe: droga nr 26 Krajnik Dolny – Myślibórz i droga nr 31 Szczecin – Kostrzyn, oraz wojewódzkie: droga nr 122 Krajnik Dolny – Pyrzyce i droga nr 124 Osinów Dolny - Chojna, prowadzące do przejść granicznych z Niemcami oraz zelektryfikowana linia kolejowa relacji Kostrzyn – Szczecin, służąca głównie transportowi towarowemu.

Gmina jest ośrodkiem usług produkcji materiałów budowlanych, przewozów transportowych, handlu, w szczególności przygranicznego. Gospodarka gminy w znacznym stopniu opiera się na działalności wielkoobszarowych gospodarstw rolnych, w której głównie przeważa produkcja roślinna. Duży potencjał do wykorzystywania stanowią tereny po byłych wojskach rosyjskich. Około 30% obszaru gminy leży w granicach Cedyńskiego Parku Krajobrazowego, natomiast otulina parku obejmuje prawie całą powierzchnię gminy Chojna z wyłączeniem niewielkiego obszaru stanowiącego północno-wschodnią część gminy. Sołectwo Rurka leży w granicach Cedyńskiego Parku Krajobrazowego.

1.2 Uwarunkowania społeczne.

1.2.1. Procesy demograficzne.

Gmina Chojna jest typową gminą miejsko - wiejską, zamieszkałą przez **13.689** mieszkańców na powierzchni 332 km² (stan na rok 2015). Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 42 osoby na 1 km²; Ludność na terenie gminy rozmieszczona jest stosunkowo równomiernie. Najwięcej mieszkańców koncentruje miasto Chojna, a w dalszej kolejności Nawodna, Grzybno, Krzymów i Lisie Pole. Łącznie te cztery duże wsie skupiają prawie 20% ludności gminy.

Procentowy udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem gminy Chojna wynosił w 2014 roku 9,7%, gdzie w powiecie gryfińskim wynosił 9,1 %, a w województwie zachodniopomorskim 8,5%.

Kształtowanie się liczby mieszkańców gminy w latach 2012-2015 przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy wraz przyrostem naturalnym w latach 2012– 2015

Rok	Liczba mieszkańców gminy	Przyrost naturalny
2012	14.057	-
2013	13.969	-55
2014	13.937	+11
2015	13.689	+6

Plan Odnowy Miejscowości Rurka na lata 2016-2022

Tabela 2. Struktura demograficzna ludności Gminy Chojna stan na 31.12.2014 r.

Wiek	Liczba mieszkańców
Przedprodukcyjny	2613
Produkcyjny	9125
Poprodukcyjny	2199

Tabela 3. Wybrane dane statystyczne za 2014r.

Wyszczególnienie	Dane za 2014r.
Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku	
0-2 lata	404
3-6 lat	593
7-12 lat	884
13-15 lat	436

1.2.2 Struktura bezrobocia.

Szczegółowe dane dotyczące bezrobocia w na terenie gminy Chojna przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 4. Wybrane dane statystyczne według stanu na dzień 31.12.2014 r. -Gmina Chojna

Wyszczególnienie	2014r.
Pracujący*	2011
Pracujący na 1000 ludności	144
Bezrobotni zarejestrowani	961
w tym kobiety w %	53,4
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	10,5
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	12,1

*Stan w dniu 31.12. bez podmiotów gospodarczych o liczbie ludności pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

Tabela 5. Wybrane dane statystyczne według stanu na dzień 31.12.2015 r. - Bezrobocie Gminy Chojna na tle gmin Powiatu Gryfińskiego

Miasto / Gmina	Ogółem		Zamieszkali na wsi		Procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
	razem	kobiety	razem	kobiety	
G. Banie	330	197	330	197	7,9%
MG. Gryfino	962	584	388	237	4,6%
G. Stare Czarnowo	105	65	105	65	4,2%
G. Widuchowa	262	161	262	161	7,2%
MG. Cedynia	258	129	177	87	9,1%
MG. Chojna	821	449	494	280	9,0%
MG. Mieszkowice	362	205	211	129	7,5%

Plan Odnowy Miejscowości Rurka na lata 2016-2022

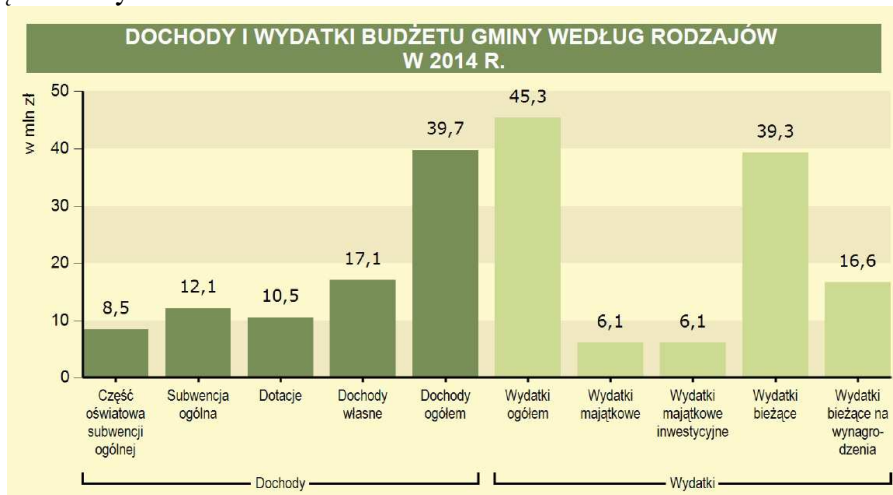
Miasto / Gmina	Ogółem		Zamieszkali na wsi		Procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
	razem	kobiety	razem	kobiety	
MG. Moryń	268	151	202	119	9,4%
MG. Trzcіńsko Zdr.	353	188	232	128	10,0%
Powiat Gryfiński	3 721	2 129	2 401	1 403	

Źródło: strona www. Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie

1.3 Uwarunkowania gospodarcze.

Struktura podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze Regon w 2014r., w gminie Chojna przedstawia się następująco:

Ogółem	- 1495
• sektor rolniczy	- 75
• sektor przemysłowy	- 109
• sektor budowlany	- 248
• sfera produkcyjna	- 38
na 10 tys. ludności	- 1073
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności	- 820

Tab. 6. Edukacja.

Edukacja	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Placówki wychowania przedszkolnego	8	8	8
w tym przedszkolach	1	1	1
Miejsca w przedszkolach	250	250	240
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	419	385	341
w tym przedszkolach	257	237	242
Szkoły podstawowe	8	8	8
Uczniowie szkół podstawowych	837	902	937
Szkoły gimnazjalne	2	2	2
Uczniowie szkół gimnazjalnych	490	453	442
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach podstawowych	15	16	16
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych	20	22	22

Plan Odnowy Miejscowości Rurka na lata 2016-2022

1.4 Walory kulturowe i turystyka.

1.4.1 Zabytki.

Na terenie gminy Chojna istnieje znaczna ilość zabytków kulturowych. Do najbardziej interesujących zabytków na terenie gminy należą: kościół gotycki z cegły na podbudowie kamiennej, dzieło Henryka Brunsberga ze Szczecina z XIV wieku oraz ratusz gotycki z pierwszej połowy XIV wieku, znajdujące się na terenie starego miasta w Chojnie. Został on wzniesiony przez mieszczan chojeńskich i stanowił Dom Kupca. Ważnym elementem kulturalnym miasta Chojna są także mury obronne z XIII – XV w. z basztami i bramami: Barnkowską – zamykającą miasto od wschodu, i Świecką – zamykającą miasto od zachodu. Ponadto na terenie gminy występuje szereg zabytkowych kościołów, znajdujących się m.in. w miejscowościach Chojna (ul. Barnkowo), Krzymów, Krajnik Górny, **Mętno**.

Wykaz zabytkowych obiektów znajdujących się na terenie gminy przedstawia tabela 4.

Tab. 7. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków na terenie gminy Chojna

Miejscowość	Obiekt
Białęgi	<ul style="list-style-type: none"> • Park dworski • Kościół- Parafia Witnica
Brwice	<ul style="list-style-type: none"> • Park dworski • Kościół św. Antoniego
Chojna	<ul style="list-style-type: none"> • Kościół św. Trójcy • Kościół św. Marka • Teren Starego Miasta • Poczta, ul. Roosevelta 2 • Willa, ul. Kościuszki • Ratusz • Obwarowania miejskie • Klasztor poaugustiański • Kamienica, ul. Jagiellońska 9 • Dom mieszkalny, ul. Jagiellońska 9 • Kaplica p.w. św. Gertrudy • Kościół NMP
Garnowo	Kościół M.B. Wspomożenia Wiernych
Godków	Kościół Maksymiliana Marii Kolbego
Grzybno	Kościół Antoniego z Padwy
Jelenin	Kościół Matki Bożej Szkaplerznej
Krajnik Dolny	<ul style="list-style-type: none"> • Cmentarz przykościelny • Ruiny kościoła
Krzyków	<ul style="list-style-type: none"> • Pałac i park dworski • Kościół św. Józefa • Folwark
Mętno	Kościół Zwiastowania NMP
Mętno Małe	<ul style="list-style-type: none"> • Park dworski • Kościół
Narost	<ul style="list-style-type: none"> • Park dworski • Kościół M.B. Królowej Polski
Nawodna	Kościół św. Krzyża
Rurka	<ul style="list-style-type: none"> • Kaplica Templariuszy • Dwór • Park dworski
Stoki	Park dworski
Zatoń Dolna	<ul style="list-style-type: none"> • Kościół św. Maksymiliana Marii Kolbego • Park

1.4.2 Turystyka.

Bardzo urozmaicony i zarazem zróżnicowany krajobraz, liczne i malownicze jeziora, zróżnicowane gatunkowo kompleksy leśne, klimat i jego korzystne walory zdrowotne oraz czyste powietrze, stwarzają szerokie możliwości wykorzystania obszaru dla turystyki i rekreacji mieszkańców Chojny i regionu szczecińskiego, jak również mieszkańców strefy przygranicznej Niemiec (turystyka tranzytowa).

Usankcjonowaniem prawnym mającym na celu zachowanie walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu było powołanie Cedyńskiego Parku Krajobrazowego. Prawie 31% obszaru gminy znajduje się w granicach Parku, a ponad połowa obszaru gminy wchodzi w skład jej otuliny - czyli strefy ochronnej. Główną funkcją CPK obok ochrony środowiska przyrodniczego jest rekreacja. Dla terenu samego parku preferowaną formą turystyki jest turystyka krajoznawczo-pieszna i rowerowa oraz sporty wodne – żeglarstwo i kajakowanie. Powinno się ograniczyć lokalizację ośrodków wypoczynkowych o trwałej zabudowie do jedynie ogólnodostępnych pól biwakowych bądź plaż oraz wyznaczania ścieżek dydaktycznych, wykonanie punktów widokowych (platform), wiat przeciwdeszczowych, miejsc odpoczynku i tablic informacyjnych.

Na terenie parku możliwa jest lokalizacja małych (do 100 miejsc) pól namiotowych w rejonie wsi i jeziora Mętno i jeziora Ostrów. Do najbardziej przydatnych do wypoczynku i kąpieli należy jezioro Ostrów o czystych wodach w II klasie czystości. Analogicznie jak w przypadku jeziora Mętno, poza istniejącym zagospodarowaniem wypoczynkowo – rekreacyjnym nie należy i nie przewiduje się żadnego innego zagospodarowania. Rozwój wypoczynku letniskowego w tej części Parku i gminy powinien odbywać się na bazie istniejącej infrastruktury.

Ponadto należy rozważyć możliwości rozwojowe i starać się wspierać na terenie gminy agroturystykę. Wiele miejscowości posiada także możliwości rozwoju tej formy turystyki na bazie istniejącego zainwestowania. Panuje tu cisza i spokój umożliwiający prawdziwy wypoczynek, powietrze jest czyste, a uroda okolicznych lasów i jezior gwarantuje powrót sił fizycznych i psychicznych.

Wykorzystując swoje zasoby turystyczne gmina powinna aktywnie wspierać obszar związany z rozwojem zaplecza turystycznego i promocją agroturystyki w gminie.

2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI.

2.1. Położenie geograficzne.

Miejscowość Rurka leży w województwie zachodniopomorskim, w powiecie gryfińskim, w gminie Chojna, sołectwie Rurka. W skład sołectwa Rurka wchodzi miejscowości Rurka i Przyciesie. Od strony zachodniej przez Odrę gmina graniczy z Niemcami, od południowej z gminami Cedynia i Moryń, od wschodniej z gminami Trzciesko-Zdrój i Banie, a od północnej – z gminą Widuchowa.

Siedzibą gminy jest miejscowość Chojna – (położenie geograficzne N 52°58' E 14°25'). W skład gminy wchodzi 23 sołectwa.

Miejscowość Rurka znajduje się w odległości 5 km od Chojny i w odległości 74 km od Szczecina.

Plan Odnowy Miejscowości Rurka na lata 2016-2022

Źródło: strony internetowe

2.2. Rys historyczny.

Dawne nazwy: Rorike, Rorik, Rorka, Roreken - 1377 r., Rorchen - przed 1945. Pierwsza wzmianka dotycząca miejscowości Rurka pojawiła się w 1234 r., gdy książę Barnim I nadał zakonowi Templariuszy ziemię od Bań i Widuchowej po Chojnę (zwaną Ziemią Bańską), w tym też Rurkę. Templariusze założyli w Rurce komandorię. W 1263 r. wymieniany jest (pierwszy znany ze źródeł) komtur ojciec Fredericius. Następni komturowie komandorii w Rurce to: Theodoricius Dietrich (1280), Bernherd von Eberstein (1291), Jordan von Esbeck (1295). Ostatnim komturem, przed likwidacją zakonu, był Diedrich von Lorenen (od ok. 1305). Zakon Templariuszy został rozwiązany w 1312 r. (przez papieża Klemensa V). Posiadłości Templariuszy w Ziemi Bańskiej przejęli Joannici, odnotowani w Rurce w 1329 r. Konflikt mieszczan z Bań i Chojny z Joannitami spowodował spalenie zabudowań komturii w Rurce i przeniesienie jej siedziby do Swobnicy (po 1377 - 1383). W 1648 r. Rurka przechodzi pod zarząd margrabiów elektorów brandenburskich. Wg danych z 1868 r. we wsi było: gospodarstwo sołtysa, 18 dużych gospodarstw chłopskich, 2 zagrodników, 9 chałupników, gospodarstwo karczmarza i kowal. Wśród zabudowań wiejskich było 38 budynków mieszkalnych, 2 przemysłowe (młyn, kuźnia) oraz 32 inne budynki (gospodarcze).

Plan Odnowy Miejscowości Rurka na lata 2016-2022

Obszar gruntów gminnych wynosił - 2782 morgi. Liczba mieszkańców - ok. 1868 r. łącznie (wieś i folwark) – 559 osób.

Kaplica Templariuszy. Na północ od miejscowości Rurka na niewielkim wzniesieniu nad starorzeczem Rurzyca znajdują się pozostałość komandorii z kaplicą Templariuszy. Kaplica ta to niewielki budynek wzniesiony z granitowych kwadr, w stylu późnoromańskim, na planie prostokąta z wyodrębnionym, zamkniętym prostą ścianą prezbiterium. Od północy zachował się otwór wejściowy z portalem. Okna zakończone są półkolistymi łukami. Parzyście występują w nawie, pojedynczo zaś w ścianach prezbiterium. W fasadzie zachodniej zachował się fragment okna o kształcie kolistym. Pierwotna struktura obiektu została naruszona w trakcie licznych nowożytnych remontów i modernizacji. Przestrzeń prezbiterium kaplicy templariuszy była przesklepiona, co sugerują zachowane opory sklepienne i granitowe wsporniki widoczne w narożach prezbiterium. Chór od nawy oddziela łuk tęczy. Nawę przykrywa drewniany strop. Ściany licowane granitowymi otoczakami pokryte są tynkiem. Nie zachowały się elementy wystroju wnętrza.

Kaplica Templariuszy

Pod koniec XIX wieku kaplicę przebudowano na gorzelnię. Od 1999 roku przy kaplicy prowadzone były badania archeologiczno-architektoniczne w ramach programu Zakładu Archeologii Architektury Instytutu Archeologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Wokół kaplicy odkryto część cmentarzyska (108 pochówków) użytkowanego od XIII do XV wieku. Chowano tam zarówno zakonników (najpierw Templariuszy, następnie Joannitów) jak i ludność służebną.

Dzieje komandorii w Rurce

1235– biskup lubuski Henryk nadał zakonowi dziesięciny z dwustu łanów ziemi nad rzeką Rurzycą.

1235 – Templariusze otrzymali od księcia szczecińskiego Barnima I ziemię bańską, na peryferiach nadania zbudowali kaplicę i dwór klasztorny w Rurce.

1248 – biskup kamieński Wilhelm dokonał poświęcenia kaplicy.

1261 – po raz pierwszy w źródłach pisanych wymieniono nazwisko komandora Templariuszy z Rurki. Był nim Fryderyk z Salswedel.

1285 – komandorem w Rurce był Bernard von Everstein, późniejszy preceptor (przełożony prowincji) i komandor w Chwarszczanach.

1290-91 – Książę pomorski Bogusław najechał komandorię w Rurce. Zajął plony, wszelkie dobra i posiadłości, za co został obłożony kłatwą.

1312 – likwidacja zakonu Templariuszy przez papieża Klemensa V.

1318 – przejmowanie dóbr Templariuszy przez rycerski zakon joannitów na mocy umowy z Cremmem.

Plan Odnowy Miejscowości Rurka na lata 2016-2022

1321 – w dokumencie dotyczącym czynności biskupa kamińskiego wymieniony został templariusz z Rurki Busso von Greifenberg (pleban Chojny).

1329 – pierwsza wzmianka o Joannitach w komandorii rureckiej.

1373 – banda rozbójników z Chojny i okolic pod wodzą wójta Nowej Marchii Hasso von Wedla najechała komandorię niszcząc zabudowania gospodarcze i bezczeszcząc kaplicę.

Dwór / Pałac: Pierwsze wzmianki o dworze w Rurce pochodzą z 1377 r. („hof to von Roreken"). Rurka należała wówczas do joannitów i wzmiankowany dwór to siedziba komturii. Istniejący obecnie dwór datowany jest na koniec XVIII w. Jego budowa jest prawdopodobnie związana z nazwiskiem ówczesnego dzierżawcy Schafera. Wzniesiona została parterowa budowla z osiową fasadą, przykrytą naczółkowym dachem. W 1816 r., w dokumencie sprzedaży majątku w Rurce rodzinie Hartwig wymieniany jest dwór. Rozbudowa dworu nastąpiła w poł. XIX w., gdy należał on do rodziny von Klitzingen.

Dwór w Rurce- stan obecny

Park dworski – stan obecny

Park dworski. Czas powstania obecnie istniejącego park datuje się na 2 poł. XIX w. Najstarsze drzewa (dęby, lipy i buk) liczą ok. 250-300 lat. Na zachodniej granicy parku posadowiono dwór; na półn-wsch. park dochodzi do brukowej drogi dojazdowej do majątku od strony wsi. Na powierzchni ok. 3 hektarów, na planie zbliżonym do trójkąta, nasadzono głównie drzewa liściaste (wiązy, jesiony, dęby, buki, lipy, kasztanowce) i nieliczne iglaste (świerk serbski, cis) posadzone przy głazie nagrobnym w południowej części parku.

Stan zachowania - czytelne granice. Układ dróg parkowych jest zatarty. Pozostał zachowany cenny starodrzew.

Kościół ewangelicki. Kościół ewangelicki - parafialny (z filią w Strzelczynie); świątynia postawiona w 4 ćw. XIX w.; neogotycka ceglana budowla z wieżą i absydą. Wg danych z 1868 r. do parafii należało gospodarstwo z 216 morgami.

Kościół parafialny w Rurce

Plan Odnowy Miejscowości Rurka na lata 2016-2022

Tab. 8. Obiekty o wartościach zabytkowych

	OBIEKT/ funkcja pierwotna i obecna/	adres	materiał	datowanie
1.	Kaplica Templariuszy nr rejestru zabytków 36		kam.	poł. XIII w.
2	kościół ewangelicki		cegła	4 ćw. XIX w.
3.	dwór (w ruinie) Nr rejestru zabytków 507		cegła	k.XVIII- poł.XIX w.
4.	mur kościelny		kam./cegl.	4 ćw.XIX w.
5.	czworak folwarczny	nr 41	cegła	1925 r.
6.	bud. mieszkalny (dawniej szkoła?)	nr 1	cegła	p. XX
7.	bud. mieszkalny	nr 3	cegła	p. XX w.
8	bud. mieszkalny	nr 4	cegła	4 ćw.XIX w.
9.	bud. mieszkalny	nr 9	cegła	p.XXw.
10.	bud. mieszkalny (dawniej zajazd?)	nr 10	cegła	XIX/XX
11.	bud. mieszkalny	nr 13	cegła	XIX/XX
11	bud. mieszkalny	nr 15	cegła	XIX/XX
13.	bud. mieszkalny	nr 19	rygl.	3-4 ćw. XIX w.
14.	bud. mieszkalny	nr 22	cegła	k. XIX w.

Plan Odnowy Miejscowości Rurka na lata 2016-2022

15.	bud. mieszkalny	nr 25	cegła	1921 r.
16.	bud. mieszkalny	nr 28	cegła	XIX/XX
17.	bruki na ulicach		kam.	XIX/XX w.
18	ogrodzenie frontu gospodarstwa	nr 9, 13, 14,5	cegła	XIX/XX w.

Źródło: Urząd Miejski w Chojnie

2.3. Powierzchnia miejscowości, zagospodarowanie terenu.

Miejscowość Rurka zajmuje powierzchnię 960 ha, z czego nieznacznie ponad połowę stanowią użytki rolne (głównie grunty orne). Prawie 40 % powierzchni wsi zajmują grunty pod lasami.

Tab. 9. Struktura użytkowania gruntów na terenie miejscowości Rurka.

Rodzaj Gruntów	Powierzchnia (ha)	Udział w ogólnej powierzchni (%)
Powierzchnia ogólna	960	100,00
Użytki rolne	482	50,21
grunty orne	383	
sady	3	
łąki	73	
pastwiska	23	
Grunty pod lasami	377	39,27
lasy	366	
grunty zadrzewione i zakrzewione	11	
Grunty pod wodami	29	3,02
wody stawy	20	
wody płynące	1	
Rowy	8	
Tereny komunikacyjne	32	3,33
Drogi	27	
kolejowe i inne	5	
Tereny zabudowane, zurbanizowane rekreacyjne	40	4,17
Mieszkania, przemysłowe i inne niezabudowane	10	
zielone i rekreacyjne	4	
Tereny różne	2	
Nieużytki	24	23,04

Źródło: Urząd Miejski w Chojnie

2.4. Środowisko naturalne i walory krajobrazowe.

Na terenie miejscowości Rurka znajduje się park dworski zajmujący obszar ok. 3 hektarów. Zadrzewienie parku to głównie drzewa liściaste (wiązy, jesiony, dęby, lipy, kasztanowce) i nieliczne iglaste (świerk serbski, cis).

2.5. Infrastruktura techniczna.

2.5.1. Kanalizacja.

Miejscowość Rurka nie posiada kanalizacji sanitarnej, deszczowej oraz oczyszczalni ścieków.

2.5.2. Zwodociągowanie.

Miejscowość Rurka posiada sieć wodociągową rozdzielczą o długości 2200 mb. Brak ujęcia lokalnego, woda jest przesyłana z ujęcia lokalnego Strzelczyn.

2.5.3. Gazyfikacja.

Miejscowość Rurka nie posiada sieci gazowniczej. Mieszkańcy zaopatrują się indywidualnie w butle z gazem płynnym.

2.5.4. Ciepłownictwo.

Mieszkańcy Rurki korzystają z ogrzewania piecowego oraz indywidualnych kotłowni.

2.5.5. Telekomunikacja.

Do miejscowości Rurka doprowadzona jest sieć telefoniczna.

2.5.6. Komunikacja.

Do miejscowości Rurka dojechać można drogą powiatową z Chojny w stronę miejscowości Banie. Do innych miejscowości z wsi Rurka można się dostać autobusem PKS.

2.6. Demografia.

Miejscowość Rurka liczy 155 mieszkańców. Strukturę wiekową mieszkańców Rurki przedstawi poniższa tabela.

2.7. Kultura, sport, kapitał społeczny i ludzki.

Miejscowość Rurka posiada prowizoryczny plac zabaw, który wymaga gruntownej modernizacji. Boisko sportowe znajdujące się na terenie miejscowości Rurka nie nadaje się do użytku. Miejscowość posiada świetlicę wiejską, która wymaga modernizacji, aby mogła służyć za centrum kulturalne miejscowości. W świetlicy dzięki gminnym środkom finansowym została wyremontowana kuchnia, gdzie gospodynie wiejskie przygotowują potrawy, które są degustowane na Dniach Rurki. W miejscowości aktywnie działa Koło Gospodyń Wiejskich, które w latach wcześniejszych organizowało spotkania z gospodyniami wiejskimi z Niemiec. Obecnie organizuje liczne konkursy dla dzieci i dorosłych sprzyjające integracji miejscowej społeczności. Koło Gospodyń ma zamiar ponownie zaktywizować kontakty z innymi kołami gminnymi. Najbliższa miejscowość, w której mieszkańcy mogą zaspokoić swoje potrzeby rekreacyjno-kulturalne to Chojna, do której z Rurki jest 5 km.

3. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

W miejscowości Rurka znajduje się boisko sportowe jednak, aby mogło być użytkowane potrzebny jest jego gruntowny remont. Dzięki funkcjonowaniu boiska mieszkańcy wsi będą mogli czynnie uprawiać sport. Boisko oraz wspólne gry uaktywnią miejscowy potencjał społeczny. Boisko ma być miejscem organizacji czasu wolnego w okresie letnim dla dzieci i młodzieży. Ma również zapoczątkować realizację wspólnych przedsięwzięć na rzecz poprawy warunków i jakości życia na wsi, w tym aktywnego wypoczynku i zdrowego trybu życia.

Plan Odnowy Miejscowości Rurka na lata 2016-2022

Obecnie stan techniczny boiska i jego najbliższe otoczenie jest na tyle niezadawalające, że wymaga natychmiastowego remontu i modernizacji. Wyremontowane boisko stanie się wizytówką miejscowości.

Boisko sportowe

Wieś posiada także plac zabaw, położony przy świetlicy.

We wsi Rurka znajduje się również świetlica wiejska. Jednak, aby mogła służyć mieszkańcom, musi być wyremontowana i zmodernizowana. Na terenie miejscowości Rurka znajduje się kaplica Templariuszy wpisana do rejestru zabytków Zachodniopomorskiego Konserwatora Zabytków nr rejestru 36, położona na działce 394/15. Jest atrakcyjnym obiektem historycznym. Odpowiednia jej promocja może wpłynąć na rozwój turystyki w regionie. Najbardziej znanym zabytkiem o zasięgu ogólnopolskim jest się kaplica Templariuszy wpisana do rejestru zabytków Zachodniopomorskiego Konserwatora Zabytków nr rejestru 36, położona na działce 394/15. Rycerze zakonu Templariuszy przybyli w okolice Rurki w latach trzydziestych XIII wieku. W roku 1235 otrzymali od księcia szczecińskiego Barnima I ziemię bańską. Na peryferiach tego obszaru założyli siedzibę w Rurce. W kolejnych stuleciach teren dawnej siedziby pełnił rolę folwarku najpierw joannickiego, a następnie świeckiego. Ze źródeł pisanych wiadomo, że w XVIII wieku w kaplicy urządzono spichlerz. W drugiej połowie wieku XIX budowlę zaadaptowano na pomieszczenie gorzelnii, wtedy też dokonano znaczących przekształceń wnętrza. Z zewnątrz otoczono dobudówkami, zmieniono konstrukcję dachu obniżając ściany. Po roku 1945 w zabudowaniach podworskich mieściło się Państwowe Gospodarstwo Rolne. Obecnie zabytek stanowi własność prywatną udostępnioną dla turystów.

W centrum miejscowości znajduje się także świetlica wiejska wraz z przyległym częściowo urządzonym boiskiem dla młodzieży i placem zabaw. W świetlicy znajduje się sala komputerowa i duża sala, gdzie organizowane są liczne imprezy aktywizujące miejscową społeczność. W świetlicy została wyremontowana kuchnia. Koło Gospodyń Wiejskich organizuje liczne konkursy dla dzieci. Odbywają się tu także warsztaty aktywizujące kobiety. Nieodłącznym elementem krajobrazu jest kościół, który spełnia wszystkie przesłanki uznania go za zabytkowy, jednak nie została jeszcze dopełniona procedura wpisania jego do rejestru zabytków.

4. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości.

Mocne strony – atuty rozwoju miejscowości:

- malownicze położenie
- lokalizacja kaplicy Templariuszy na terenie miejscowości
- lokalizacja dworku z parkiem na terenie miejscowości
- duża ilość osób w wieku produkcyjnym

Plan Odnowy Miejscowości Rurka na lata 2016-2022

- dbałość mieszkańców o estetykę wsi
- czyste środowisko naturalne

Słabe strony – czynniki ograniczające rozwój miejscowości:

- brak kanalizacji sanitarnej, deszczowej oraz oczyszczalni ścieków
- brak sieci gazowniczej
- brak miejsc noclegowych, punktów gastronomicznych
- brak zarejestrowanych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą
- brak rozwiniętej infrastruktury rekreacyjnej
- zły stan infrastruktury drogowej
- mała liczba stałych mieszkańców wsi
- brak możliwości organizowania imprez kulturalnych

5. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości, z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.

Założenia i cele Planu Odnowy Miejscowości Rurka określają rozwój miejscowości w najważniejszych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego do osiągnięcia których, trzeba dążyć, aby poprawić komfort życia mieszkańców poprzez tworzenie technicznych warunków do rozwoju społeczno-gospodarczego oraz ochronę i rozwój wartości przyrodniczych i kulturowych gminy.

Możemy wymienić następujące działania kierunkowe:

- 1) **Infrastruktura społeczna** - likwidacja dysproporcji miasto-wieś poprzez likwidację zapóźnień w rozwoju infrastruktury społecznej.
- 2) **Infrastruktura techniczna** - likwidacja dysproporcji miasto-wieś poprzez likwidację zapóźnień w rozwoju infrastruktury technicznej.
- 3) **Rozwój gospodarczy** - utrzymanie rolnictwa i przetwórstwa rolnego jako ważnego czynnika rozwoju, rozwój turystyki w oparciu o parki krajobrazowe, rzekę Odrę i przygraniczne położenie gminy.
- 4) **Ochrona środowiska** - zachowanie czystego środowiska, zachowanie naturalnych, krajobrazowych i przyrodniczych walorów gminy.

W celu stworzenia zbioru inwestycji, działań i zadań, jakie należy przeprowadzić na terenie miejscowości Rurka posłużono się przed wszystkim sugestiami mieszkańców wyrażonymi na zebraniu wiejskim.

5.1. Remont świetlicy wiejskiej.

Świetlica wiejska znajduje się na działce nr 103, która jest własnością Gminy Chojna.

Obecnie zadaniem priorytetowym na 2017-2021r. jest remont świetlicy wiejskiej:

Do wykonania jest : izolacja fundamentów położenie nowych tynków, malowanie ścian, uszczelnienie podłoża pod podłogą, położenie nowej podłogi w dużej sali, modernizacja ogrzewania świetlicy, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana ogrodzenia, docieplenie świetlicy

Cel: remont świetlicy wiejskiej, która pełniłaby funkcje społeczne, aktywizujące miejscową społeczność.

Planowane działania stworzą warunki do rozwoju życia kulturalnego małych i dorosłych mieszkańców.

Przeznaczenie: Po realizacji projektu budynek świetlicy umożliwi zwiększenie zakresu oferty kulturalnej na wsi. Świetlica stanie się miejscem spędzania wolnego czasu i podejmowania inicjatyw społecznych. Przyczyni się to do integracji mieszkańców

Plan Odnowy Miejscowości Rurka na lata 2016-2022

i większego utożsamiania się z miejscowością, w której mieszkają. W świetlicy zwiększy się aktywność Koła Gospodyń Wiejskich, które będzie mogło kultywować lokalne tradycje, a także jednoczyć miejscową społeczność. Mieszkańcy miejscowości organizują liczne festyny dla dzieci i dorosłych. Świetlica będzie doskonałym zapleczem technicznym do realizacji tych przedsięwzięć.

Poniżej przedstawiono harmonogram prac związanych z remontem świetlicy:

Lp.	Lata	Elementy kosztów	Wartość robót netto zł	VAT zł	Wartość Brutto zł
1.	2017-2018.	Opracowanie kosztorysu i dokumentacji budowlanej	20.00,00	4.600,00	24.600,00
2.	2018-2021	Remont kompleksowy świetlicy	250.000,00	57.500,00	307.500
razem			270.000,00	62.100,00	332.100,00

Inwestycja zostanie wykonana w latach 2017-2021. Gmina będzie się starała o dofinansowanie w ramach PROW 2014-2020 poddziałanie „Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury, i powiązanej infrastruktury” typ operacji „Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej”

5.2. Remont i wyposażenie placu zabaw przy świetlicy.

Plac zabaw znajduje się na działce nr 103. Działka jest własnością gminy Chojna. Na planowane działanie składać się będzie doposażenie placu zabaw i przeniesienie niektórych elementów w głąb działki. Planowane działanie wpłynie na podniesienie atrakcyjności infrastruktury miejscowości Rurka. Będzie miejscem spotkań dzieci i młodzieży, dzięki czemu wpłynie na ich integrację.

5.3. Ustawienie drogowych do Kaplicy Templariuszy

Ze względu na lokalizację w miejscowości Rurka kaplicy Templariuszy będącej bardzo cenną pozostałością historyczną, istnieje możliwość rozwoju miejscowości poprzez zainteresowanie potencjalnych turystów historią Zakonu Templariuszy. Planowane działanie spowoduje zaangażowanie mieszkańców miejscowości w tworzenie warunków pobytu potencjalnych turystów. Może ono wpłynąć także na rozwój turystyki w regionie np. poprzez powstanie gospodarstw agroturystycznych, wypożyczalni punktu naprawy rowerów, uruchomienie punktu małej gastronomii itp.

5.4. Modernizacja boiska.

Boisko znajduje się na działce nr 103. Własnością działki jest gmina Chojna. W ramach tego działania planowana jest kompleksowa modernizacja boiska, na którą składać się będą: przygotowanie i wyrównanie terenu, zakup bramek z siatkami oraz przygotowanie terenu wokół boiska tj. zakup i montaż ławek. Na boisku będzie można organizować festyny i imprezy sportowe, które będą sprzyjały nawiązaniu kontaktów, a także identyfikacji mieszkańców ze swoją miejscowością.

5.5. Doprowadzenie wody na teren przykościelny.

W miejscowości nie ma ujęcia wody, która do istniejącej sieci doprowadzana jest z ujęcia w Strzelczynie. W związku z powyższym jest niskie ciśnienie w sieci wodociągowej. Mieszkańcy wnioskuje o doprowadzenie wody na teren przykościelny od strony sąsiedniej nieruchomości.

5.6. Przebudowa dróg gruntowych w miejscowości Rurka.

W miejscowości Rurka remont dróg dotyczyć będzie dróg znajdujących się na działkach 196, 168, 207, których właścicielem jest gmina Chojna, a także remont drogi prowadzącej do kaplicy Templariuszy. W przyszłości planuje się w przypadku pozyskania działki od ANR w Gryfinie remont drogi - działki 394/14. Zadanie polegać będzie na remoncie dróg gminnych w celu poprawienia bezpieczeństwa poruszających się drogą pojazdów i przechodniów, a także łatwiejszego dostępu do pól uprawnych. Remonty dróg przyczynią się również do poprawy wizerunku wsi. Łącznie do wykonania jest ok. 1 km dróg.

5.7. Remont drogi z brukowca w kierunku cmentarza.

Remont tej drogi polega na bieżącym remoncie cząstkowym nawierzchni brukowej.

5.8. Remont chodnika przy drodze powiatowej.

Remont chodnika dotyczy nawierzchni o długości około 510m. Zadanie należy do Powiatu Gryfińskiego. Chodnik położony jest przy drodze powiatowej w centrum miejscowości.

5.9. Remont kościoła.

Kościół nie jest wpisany do rejestru zabytków, ale jego zabytkowy charakter wraz z pozostałymi obiektami zabytkowymi miejscowości świadczy o wyjątkowym charakterze historycznym i kulturowym miejscowości. Remont kościoła polegał będzie na wymianie dachu na kościele, częściowej wymianie podłogi, doprowadzenie wody do kościoła. W tym celu należy wykonać dokumentację i przystąpić do prac remontowo budowlanych. Remont kościoła przyczyni się do trwałego zabezpieczenia dziedzictwa kulturowego, zwiększy atrakcyjność turystyczną miejscowości.

5.10. Gospodarka wodno-ściekowa- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

Zadanie będzie realizowane pod nazwą: „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych na terenie gminy Chojna – etap IV.”

W miejscowości Rurka planuje się w pierwszej kolejności wybudowanie 3 przydomowych oczyszczalni ścieków na działkach 75 i 76, 151/2, 69/7 i 69/9, 159/1 i 159/2 obręb Rurka, W Rurce w ramach PROW 2007-2013 wybudowano 12 ww. oczyszczalni. W następnych latach planuje się budowanie kolejnych przydomowych oczyszczalni w miarę możliwości pozyskania środków zewnętrznych z funduszu PROW.

Cel: Na nieruchomościach, które do tej pory nie były wyposażone w zbiorniki bezodpływowe lub zbiorową kanalizację budowa przydomowych oczyszczalni ścieków spowoduje ochronę środowiska gruntowego.

Ze względu na duże koszty budowy sieci kanalizacji ściekowej od miejscowości Rurka do oczyszczalni w Chojnie, bardziej korzystnym wariantem dla Gminy Chojna jest budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.

Plan Odnowy Miejscowości Rurka na lata 2016-2022

Przeznaczenie: Niedostateczne wyposażenie obszarów wiejskich w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną hamuje rozwój przedsiębiorczości oraz wpływa negatywnie na poziom życia mieszkańców. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków wpłynie na rozwój gospodarczy obszarów wiejskich oraz poprawę warunków życia. Wywożenie ścieków ze zbiorników bezodpływowych to duży wydatek finansowy dla mieszkańców.

Zadanie planowane jest przy udziale środków unijnych: „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Wychodząc naprzeciw problemom w zakresie gospodarki wodno - ściekowej, Gmina Chojna w okresie unijnego programowania na lata 2007 – 2013, aplikowała trzykrotnie o wsparcie finansowe zadań inwestycyjnych z zakresu gospodarki wodno - ściekowej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) 2007 - 2013, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Na przełomie lat 2012 – 2015 zrealizowane zostały trzy etapy inwestycyjne, polegające na wybudowaniu naturalnych i biologicznych przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych, zlokalizowanych na prywatnych nieruchomościach mieszkańców z terenu gminy Chojna.

Łącznie, w ramach zrealizowanych projektów, wybudowano 86 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Łączna wartość wszystkich inwestycji: 1.152.250,33 zł brutto, co w rozbiciu daje: wartość dofinansowania (ze środków PROW 2007 – 2013) - 737.255,75 zł; środki własne Gminy Chojna – 414.994,58 zł.

W celu kontynuacji realizacji przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, Gmina Chojna planuje złożyć wniosek o przyznanie pomocy na operacji typu „Gospodarka wodno- ściekowa”, objętych PROW 2014-2020 na wybudowanie 54 przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych, jako działanie priorytetowe na lata 2017 – 2018 (lata realizacji inwestycji), zgodnie z dokumentacją projektową przygotowywaną sukcesywnie od 2015 roku.

Przedsięwzięcie jest zgodne z dokumentem strategicznym w zakresie gospodarki wodno – ściekowej przyjętym *Uchwałą NR XXVI/182/2016 Rady Miejskiej w Chojnie z dnia 28 września 2016 r. w sprawie zatwierdzenia aktualizacji gminnego programu oczyszczania ścieków na terenie gminy Chojna.*

W miarę możliwości finansowych Gminy Chojna i możliwości aplikowania o wsparcie finansowe ze środków unijnych, Gmina Chojna będzie sukcesywnie kontynuować realizowanie inwestycji polegających na uporządkowaniu gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy Chojna.

5.11. Integracja mieszkańców.

Mieszkańcy wsi Rurka organizują liczne festyny i spotkania integracyjne. W ostatnim czasie nawiązali kontakty z Polonią. Chcieliby dalej współpracować z byłymi mieszkańcami wsi i promować lokalne zwyczaje i tradycje.

Plan Odnowy Miejscowości Rurka na lata 2016-2022

6. Harmonogram realizacji przedsięwzięć:

Tab. 10. Harmonogram realizacji przedsięwzięć.

Lp.	Nazwa zadania	Szacunkowy koszt netto / brutto (PLN)	Okres realizacji	Priorytet realizacji Źródła finansowania
1.	Remont świetlicy wiejskiej w Rurce	270.000 netto 332.100 brutto	2017 2021	Środki Gminy Chojna i PROW 2014-2020 typ operacji „Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej”
2.	Remont i wyposażenie placu zabaw przy świetlicy	25.000netto 30.500 brutto	2018-2020	Środki gminy Chojna
3.	Ustawienie drogowskazów do Kaplicy Templariuszy	1.000 netto 1.023 brutto	2018	Środki gminy Chojna
4.	Modernizacja boiska	25.000 netto 30.500 brutto	2018-2020	Środki gminy Chojna
5.	Doprowadzenie wody na teren przykościelny	50.000 netto 61.000 brutto	2018-2019	Środki gminy Chojna
6.	Przebudowa dróg gruntowych w miejscowości Rurka	200.000 netto 223 000 brutto	2018-2020r.	Środki gminy Chojna
7.	Remont drogi z brukowca w kierunku cmentarza	15.000 netto 18.450 brutto	2019-2021	Środki gminy Chojna
8.	Remont chodnika przy drodze powiatowej.	200.000 netto 223 000 brutto	2018-2022	Środki Powiatu Gryfińskiego
9.	Remont kościoła	200.000 netto 223 000 brutto	2018-2022	PROW 2014-2020-„Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego” Środki Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Środki Województwa Zachodniopomorskiego, LGD DIROW.
10.	„Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych na terenie gminy Chojna – etap IV.”	Całkowity koszt dla budowy oczyszczalni w 15sołectwach Gminy Chojna w latach 2016-2018 to około 1.056.910,57 zł netto 1.300.000 zł brutto.	2017-2018.	W ramach operacji typu „Gospodarka wodno- ściekowa”, objętych PROW 2014-2020 i środki Gminy Chojna
11.	Festyny i spotkania integracyjne	3.000 netto 3.690 brutto	Zadanie ciągłe	Środki gminy Chojna